

ÄLDREFÖRVALTNINGEN

AVDELNINGEN FÖR STRATEGI OCH PLANERING

DNR 119-97/2011
SID 1 (5)
2011-03-28

Handläggare: Marita Åkersten

Telefon: 08-508 36 215

Anvisningar för tillämpning av parboendegaranti

Anvisningarna

Kommunfullmäktige har i budget för år 2011 beslutat att en parboendegaranti ska införas som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar. Äldrenämnden beslutade den 22 mars 2011 hur parboendegaranti ska tillämpas. Äldreförvaltningen har tagit fram anvisningar som stöd i handläggningen av parboendegarantin. Dessa anvisningar kommer att skrivas in i Riktlinjer för biståndshandläggning i samband med att dessa revideras under 2011.

Parboendegaranti

Parboendegarantin i Stockholms stad innebär att även makar med olika omvårdnadsbehov ska ges möjlighet att bo tillsammans. Parboendegarantin gäller för makar, sambos eller registrerade partners (i texten används dock endast benämningen makar och maka/make). Med parboende avses boende i samma rum, lägenhet eller inom samma boende/byggnad.

Stadens parboendegaranti ska garantera att makar som så önskar får hjälp att hitta en lämplig boendelösning efter deras önskemål och förutsättningar. Genom den mångfald av utförare och boenden som finns kan i de flesta fall önskemål om parboende lösas genom dialog och samverkan mellan de berörda makarna, biståndshandläggaren och utföraren.

När det gäller parboende där makarna bor i olika boendeformer, t.ex. trygghetsboende och vård- och omsorgsboende som är beläget inom samma byggnad, eller sammankopplade parlägenheter krävs inga ändringar i riktlinjer för biståndshandläggning enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen. I köhanteringssystemet kan anges om den som står i kö till vård- och omsorgsboende önskar en sammankopplad parlägenhet.

Begränsningar

Parboende är inte lämpligt inom ett vård- och omsorgsboende med demensinriktning eller boende för äldre med psykiska funktionsnedsättningar om inte båda makarna har behov av ett sådant boende. I de fall endast den ena maken/maken har

behov av ett sådant boende är sammankopplade parlägenheter i olika boendeformer eller boende i olika lägenheter inom samma boende/byggnad att rekommendera.

Parboende inom ett vård- och omsorgsboende förutsätter att makarna kan dela lägenhet. Alla vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet har inte lägenheter som är stora nog för att parboende ska vara möjligt. I vård- och omsorgsboenden kan det behövas särskilt tillstånd för att fler än en person ska bo i en lägenhet. I Jämför Service kommer det att vara möjligt för utförarna att ange om möjlighet till parboende finns på just deras boende.

Biståndsbeslut enligt 4 kap. § 2 SoL

Beslut att bevilja bistånd i särskilt boende till en person som själv inte har behov av ett sådant boende omfattas inte av rätten till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL. Socialnämnden har dock möjlighet att med stöd av 4 kap. 2 § SoL bevilja bistånd även till sådana insatser som inte omfattas av 4 kap. 1 § SoL. Beslutet kan inte överklagas genom förvaltningsbesvär, utan endast genom kommunalbesvär.

Stockholms stads parboendegaranti innebär att maka/make som inte själv har behov av vård- och omsorgsboende beviljas bistånd i form av boende enligt 4 kap. § 2 SoL för att möjliggöra parboende inom ett vård- och omsorgsboende. Av beslutet ska framgå att det kan komma att omprövas vid väsentligt förändrade förhållanden t.ex. att maken/maken som har behov av bistånd inte längre bor på aktuellt boende.

Ärende enligt 4 kap. 1 och 2 §§ SoL

Av uttalande från JO framgår att ett beslut om att bevilja bistånd enligt 4 kap. 2 § SoL alltid ska föregås av en prövning av ansökan om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL för att den enskilde vid avslag ska få ett beslut som kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

Vad gäller en ansökan om bistånd till boende i särskilt boende med anledning av att make/make har behov av sådant bistånd, innebär ovanstående att ett beslut att bevilja en sådan insats ska föregås av ett beslut att avslå ansökan enligt 4 kap. 1 § SoL.

Förslag till beslutsformulering:

Stadsdelsnämnden avslår ansökan om särskilt boende eftersom (NN) inte bedöms ha sådana behov som berättigar till sådant bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL.

Stadsdelsnämnden beviljar NN (särskilt) boende enligt 4:2 SoL på vård- och omsorgsboende (XX) alt. servicehus (XX), med anledning

av att NN:s make/maka har behov av särskilt boende enligt 4 kap. 1 § SoL.

Återkallelseförbehåll

Biståndet kan återkallas eller omprövas vid väsentligt förändrade förhållanden, t.ex. när sökandens make/maka som beviljats särskilt boende med biståndsbeslut enligt 4 kap. 1 § SoL inte längre bor kvar på aktuellt boende.

Provboende i vård- och omsorgsboende

Det kan vara svårt att förutse vad det innebär att bo tillsammans i samma lägenhet inom ett vård- och omsorgsboende. Den maka/make som flyttar med till ett vård- och omsorgsboende ska därför rekommenderas 3-månaders provboende innan de avyttrar sin bostad. Under den tiden ska den medflyttande makan/maken endast betala boendekostnaden i det ordinära boendet samt avgift för kost och eventuell hemtjänst på vård- och omsorgsboendet.

Hemtjänst i vård- och omsorgsboende

Om behov av hjälp uppstår för den medflyttande kan den enskilde beviljas hemtjänst som då utförs av boendet. Den stadsdelsförvaltning som fattat beslut om boendet ska också handlägga ansökan om hemtjänst.

Hälso- och sjukvård

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar i särskilda boendeformer omfattar inte personer som inte har behov av vård- och omsorgsboende. Dock måste alltid en riskbedömning göras ur hälso- och sjukvårdssynpunkt. Detta innebär att om det krävs, för att ge en god och säker hälso- och sjukvård, ska den medflyttande makan/maken kunna få ta del av de kommunala hälso- och sjukvårdsinsatserna. En överenskommelse med landstinget om detta bör dock träffas. Den enskilde kan dock alltid välja att fortsätta gå till sin tidigare husläkare om han/hon så önskar.

Ersättning till utföraren

Äldrenämnden har föreslagit kommunstyrelsen att ge stadsledningskontoret i uppdrag att komplettera stadens ersättningssystem med en ersättningsnivå för basservice i vård- och omsorgsboende vid parboende. I avvaktan på att ersättningssystemet kompletteras får stadsdelsnämnderna göra en individuell överenskommelse med utföraren av vård- och omsorgsboende gällande ersättning för parboende.

Om den medflyttande makan/maken beviljas hemtjänst får utföraren debitera beställande stadsdelsförvaltning enligt gällande ersättningssystem för hemtjänsten. Om utföraren inte kan utförarrapportera hemtjänstinsatser i Paraplysystemet måste denne fakturera stadsdelsförvaltningen för utförda insatser.

Avgifter

I stadens avgiftssystem finns reglerat hur avgifter ska beräknas för makar och registrerade partners. Den medflyttande maken/maken betalar hyra och kostavgift enligt gällande regler däremot tas ingen omsorgsavgift så länge inget omvårdnadsbehov föreligger.

Äldreförvaltningen kommer att se över behoven av anpassning av Paraplysystemet i samband med införandet av parboendegarantin. I avvaktan att denna anpassning görs kan avgift för medflyttande part utan eget behov av insats hanteras på följande sätt.

Registrering i paraplysystemet

- Bägge parterna registreras i avgiftsgrupp 6. Den part som inte har ett eget bedömt behov ska få en omsorgsavgift på 0 kronor och enbart betala för kosten. Detta görs genom att en maxavgift läggs på kosten på kundinformationsbilden i paraplysystemet.
- Hyran delas lika på bägge parter.
- Ett beslut enligt SoL fattas avseende avgiften. På SoL-beslutet om vård- och omsorgsboende finns nästan längst ned en förtryckt text som anger "Avgift för insatsen i avgiftsgrupp". Där kan noteras att avgiften är X kr/månad.

Hyresavtal för parboenden

Enligt hyreslagen har en hyresgäst en principiell rätt till förlängning av hyresavtalet när hyresvärden säger upp avtalet, s.k. direkt besittningsskydd, detta gäller även för lägenheter inom ett vård- och omsorgsboende. Det kan dock skrivas in i kontraktet att om det sker en förändring i boendet som innebär att endast en person bor kvar i lägenheten förbinder sig den kvarvarande hyresgästen att flytta. Den enskilde måste dock erbjudas ett alternativt boende om den tidigare bostaden avyttrats. Om inte utföraren har något lämpligt alternativ kan servicehuslägenhet vara en möjlighet då dessa förmedlas av stadsdelsförvaltningarna.

Textförslag till hyreskontrakt vid parboende:

Hyresgästerna är medvetna om att lägenheten ingår i stadens parboendegaranti vars syfte är att tillhandahålla gemensamt boende för par. Hyresgästerna är vidare medvetna om att staden har ett begränsat antal lägenheter för parboende att tillgå och att det därför är en förutsättning för hyresförhållandets bestående att båda hyresgästerna alltjämt bor i lägenheten.

Om det sker en förändring i boendet som innebär att endast en person bor kvar i lägenheten ska därför hyresförhållandet upphöra. Den

kvarvarande hyresgästen förbinder sig att då avflytta. Detta gäller under förutsättning att hyresvärden lämnar den kvarvarande hyresgästen erbjudande om ersättningslägenhet som är lämplig för en person.

Eva Frunk Lind
Direktör